

گزارش «ایران» از بازنمایی وحدت ملی در آیین تشییع

وداع میلیون‌ها رهبر شهید در قم

ازحاح گسترده، نتوانسته بود از اشتیاق حاضران برای حضور در این مراسم بکاهد. خیابان‌ها و بلوارهای اطراف مسجد مقدس جمکران از ساعات اولیه شب مملو از خودروهایی با پلاک استان‌های مختلف کشور شده بود و بسیاری از عزاداران، آخرین کیلومترهای مسیر را پیاده می‌پیمودند.

آیین تشییع رهبر شهید از مسجد مقدس جمکران آغاز شد و کاروان حامل پیکر رهبر شهید و اعضای خانواده ایشان، مسیر هفت کیلومتری بلوار پیامبر اعظم (ص) را به سوی حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) در میان انبوه عزاداران پیپود. از اولین ساعات بامداد، جمعیتی گسترده در سراسر مسیر استقرار یافته بودند؛ جمعیتی که با در دست داشتن پرچم‌های عزرا، تصاویر رهبر شهید، شاخه‌های گل و پلاکاردهای مذهبی، فضای مراسم را به صحنه‌ای از سوگوری و همبستگی اجتماعی تبدیل کرده بودند. فضای مسجد مقدس جمکران پیش از آغاز رسمی مراسم، آمیزه‌ای از سکوت، نیاپش و اندوه بود. مرثیه‌سرایی مداحان اهل بیت (ع)، تلاوت آیات قرآن کریم و زمزمه دعا، لحظه‌های انتظار را رنگ و بویی معنوی بخشیده بود. هر از گاهی نوا صلووات یا اشک و ناله عزاداران، سکوت سنگین حاکم بر صحن را می شکست و بار دیگر فضای مسجد در آرامشی آمیخته با تأثر فرو می رفت.

آقامه نماز به امامت آیت الله جوادی آملی با فرارسیدن ساعت شش صبح، صفوف گسترده نماز در بخش‌های مختلف مسجد و محوطه اطراف شکل گرفت. میلیون‌ها نگاه به جایگاه اقامه نماز دوخته شده بود و لحظه آغاز نماز، یکی از تأثیرگذارترین صحنه‌های مراسم را رقم زد. سکوت مطلق تنها با تکبیر نمازگزاران شکسته شد و هزاران دست برای آخرین بار درقه به آسمان بلند شد. آیت الله جوادی آملی از مراجع تقلید با حضور خیل عظیم عزاداران و مشتاقان ولایت، بر پیکر مطهر رهبر مجاهد شهید حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای و خانواده ایشان نماز اقامه کرد. پس از اقامه نماز، آیین تشییع از مسجد مقدس جمکران تا حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) برگزار شد. خودروی حامل پیکر، در میان حلقه‌های فشرده جمعیت، به آرامی مسیر بلوار پیامبر اعظم (ص) را در پیش گرفت. حجم گسترده جمعیت موجب می شد حرکت کاروان در بسیاری از نقاط با کندگی همراه باشد. هر بار که خودرو از مقابل عزاداران عبور می کرد، موجی از صلوات، مرثیه و شعارهای مذهبی فضای مسیر را فرامی گرفت و مردم می گوشتند آخرین سلام و وداع خود را نثار پیکر رهبر شهید می کردند. این توقف‌های مکرر، بیش از آنکه ناشی از بی نظمی باشد، بازتاب احساسات گسترده مردمی بود که لحظه بدرقه را به رویدادی تاریخی تبدیل کرده بودند.

آیین تشییع رهبر شهید از مسجد مقدس جمکران آغاز شد و کاروان حامل پیکر رهبر شهید و اعضای خانواده ایشان، مسیر هفت کیلومتری بلوار پیامبر اعظم (ص) را به سوی حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) در میان انبوه عزاداران پیپود. از اولین ساعات بامداد، جمعیتی گسترده در سراسر مسیر استقرار یافته بودند؛ جمعیتی که با در دست داشتن پرچم‌های عزرا، تصاویر رهبر شهید، شاخه‌های گل و پلاکاردهای مذهبی، فضای مراسم را به صحنه‌ای از سوگوری و همبستگی اجتماعی تبدیل کرده بودند. فضای مسجد مقدس جمکران پیش از آغاز رسمی مراسم، آمیزه‌ای از سکوت، نیاپش و اندوه بود. مرثیه‌سرایی مداحان اهل بیت (ع)، تلاوت آیات قرآن کریم و زمزمه دعا، لحظه‌های انتظار را رنگ و بویی معنوی بخشیده بود. هر از گاهی نوا صلووات یا اشک و ناله عزاداران، سکوت سنگین حاکم بر صحن را می شکست و بار دیگر فضای مسجد در آرامشی آمیخته با تأثر فرو می رفت.

«اروست» روستایی که با یاد رهبر شهید زنده می ماند

روستای محروم «اروست» از توابع شهرستان ساری در دل کوهستان‌های مازندران، هنوز صبح ۲۴ مهر ۱۳۷۴ را فراموش نکرده است؛ روزی که مردم این نقطه دورافتاده، میزبان رهبر شهید بودند؛ سفری که به گفته اهالی، با یاد رهبر شهید آغاز تغییر و امید در روستا بود. چهاردهانه، از مناطق سخت‌گذر و کوهستانی مازندران، همیشه با فاصله و دشواری مسیر شناخته می شد. در دل همین جغرافیای سنگین، روستای اروست سال‌ها با کمترین امکانات اولیه دست و پنجه نرم می کرد؛ جایی که حتی رسیدن به آن برای بسیاری دشوار بود، چه برسد به تصور حضور امامی در این روستا. علی صبح ۲۴ مهر ۱۳۷۴، این معادله تغییر کرد. خورشید آن روز، برای مردم «اروست» معنای دیگری داشت؛ معنایی که بعدها در حافظه جمعی روستا به یک نقطه عطف تبدیل شد. مردم روستای محروم و دورافتاده «اروست» بخش چهاردهانه شهرستان ساری در مازندران، ۲۴ مهر سال ۱۳۷۴ طلوع آفتاب را در سفر رهبر شهید به این روستا شاهد بودند. کمتر کسی از اهالی روستا باورش می شد رهبر شهید ایران، آن روستا را برای بازدید انتخاب کنند. روستایی که هم مسیر دسترسی به آن سخت بود و مشکل و هم محروم از ابتدایی ترین امکانات خدماتی. حضور رهبر شهید در این منطقه نه تنها منجر به توجه ویژه به محرومیت‌های روستا و آغاز روند آبادانی شد، بلکه پیوندی عاطفی میان مردم این روستا و مقام معظم رهبری ایجاد کرد. امروز، اهالی روستای «اروست» در حالی این خاطره تاریخی را مرور می کنند که در سوگ فقدان رهبر شهید قرار دارند. محمدعلی نوبخت، فرماندار سابق ساری با

به مسیر، پل‌های عابر، پشت‌بام‌ها و فضاهای مرتفع اطراف بلوار پیامبر اعظم (ص) نیز مملو از جمعیتی بود که تلاش می کردند بخشی از این مراسم باشند. بسیاری از خانواده‌ها از ساعات اولیه صبح در این نقاط مستقر شده بودند تا عبور کاروان تشییع را از نزدیک مشاهده کنند. فرهنگ نبرد طول مسیر، روایت لحظه‌به‌لحظه این مراسم را ثبت می کرد.

به میراث یک وداع باشکوه هرچه کاروان به حرم حضرت فاطمه معصومه (س) نزدیک‌تر می شد، بر تراکم حضور اقوام مختلف، تنوع فرهنگی عزاداران، مشارکت داوطلبان، فعالیت موبک‌ها، نظم اجرایی و همراهی نهادهای خدماتی، مجموعه‌ای از عناصر اجتماعی، فرهنگی و مذهبی را در کنار یکدیگر قرار داده بود و

تصویری کم‌نظیر از یک اجتماع بزرگ را شکل می داد. با پایان مراسم و آماده‌سازی کاروان برای ادامه مسیر، شهر قم به تدریج به ریتم عادی خود بازمی گشت. موبک‌ها آرام‌آرام جمع‌آوری می شدند، خودروها مسیرهای خروج از شهر را می‌پوشیدند و خیابان‌هایی که از بامداد مملو از جمعیت بودند، به تدریج خلوت‌تر می شدند. صدای نوحه‌های خود را به سکوت باقی می ماند، تنها حضور در یک آیین سوگواری نبود؛ بلکه تجربه مشارکت در روایتی جمعی از همدلی، همبستگی اجتماعی، آیین‌های مذهبی و حافظه تاریخی بود؛ روایتی که در آن، قم بار دیگر به کانون یکی از بزرگ‌ترین اجتماعات مردمی تاریخ معاصر تبدیل کرد.

حضور گسترده و کم‌نظیر مردم در آیین تشییع رهبر شهید، از نگاه بسیاری از ناظران صرفاً یک مراسم سوگواری نبود، بلکه نمایش سراسر همبستگی اجتماعی، انسجام ملی و پیوند عمیق اقتصادی مردم با ارزش‌های انقلاب اسلامی به شمار می رفت. آیینی که در آن، میلیون‌ها نفر از اقشار مختلف جامعه با حضور خود، تصویری از همبستگی و وفاداری به آرمان‌های انقلاب را به نمایش گذاشتند و بازتاب گسترده‌ای در داخل و خارج از کشور یافت. «مرتضی حدیدی»، معاون سیاسی و امنیتی استانداری قم، در گفت‌وگو با «ایران» با تبیین ابعاد اجتماعی، فرهنگی و سیاسی این حضور، آن را ریشه‌دار در ایمان دینی، فرهنگ تاریخی و هویت تمدنی ایرانیان دانست و تأکید کرد این اجتماع عظیم، علاوه بر تجدید میثاق مردم با آرمان‌های انقلاب، حامل پیامی روشن برای افکار عمومی جهان درباره انسجام، پایداری و ظرفیت مقاومت ملت ایران در برابر فشارها و تهدیدهای خارجی و استمرار مسیر انقلاب اسلامی است.

معاون سیاسی و امنیتی استانداری قم با اشاره به حضور گسترده مردم در آیین تشییع، این حضور را جلوه‌ای از وفاداری، ایمان و انسجام ملی دانست و اظهار کرد: «حضور پرشور و میلیونی مردم داغدار در مراسم تشییع رهبر شهید، نشانگر ارادت، وفاداری، عشق و علاقه عمیق آنان به رهبرشان بود. روز این وفاداری را باید در ایمان، اعتقاد، عبودیت و اخلاص ایشان در پیشگاه خداوند جست‌وجو کرد.» حدیدی با اشاره به فضای حاکم بر مراسم تشییع تصریح کرد: «مردم با بهایات عشق و احساس در این آیین حضور یافتند، اشک ریختند، سوگواری کردند و بار دیگر وفاداری خود را به نمایش گذاشتند. وی با بیان اینکه پیام اصلی این حضور عظیم برای افکار عمومی جهان بسیار روشن است، گفت: «دنیا باید بداند ایران با بسیاری از کشورهای دیگر در مقاطع مختلف تاریخ دچار فروپاشی یا تحولات ناگهانی شده‌اند، قابل مقایسه نیست. مردم ایران از تمدنی ریشه‌دار، هویتی عمیق و فرهنگی دیرینه برخوردارند؛ تمدنی که امروز بار دیگر در برابر دیدگان جهان جلوه‌گر شده است.»

حدیدی ادامه داد: «روحیه نظم‌سنجی، آزادی، صبر، شکیبایی، درایت و حکمت مردم ایران در مقابله با ظلم و استکبار، امروز بیش از گذشته مورد توجه جهانیان قرار گرفته و نگاه دنیا به ایران را متفاوت ساخته است. وی اظهار کرد: «قدرت‌های بزرگ با تکبیر، برترت، فتناری، توان نظامی و ابزارهای گسترده رسانه‌ای، خود را برتر از دیگران می‌نمایند؛ اما ملت ایران با رهبری رهبر معظم انقلاب، هیمنه استکبار را به چالش کشیده و بسیاری از مبانی فرهنگی و سیاسی نظام سلطه را زیر سؤال برده است.»

پیام جهانی پایداری ملت ایران «مرتضی حدیدی» معاون سیاسی و امنیتی استانداری قم اظهار داشت: «ممکن است قدرت‌های بزرگ از نظر تجهیزات نظامی، فناوری و

یک سازه عمرانی نیست، بلکه نماد اراده، پیگیری، همدلی و خدمت صادقانه به مردم است؛ پلی که علاوه بر تأمین ایمنی و تسهیل تردد، زمینه‌ساز توسعه و رونق منطقه خواهد بود.» مشاور استاندار مازندران اظهار کرد: «امروز با افتتاح این پل، شاهد فرجام پیگیری، همدلی و خدمت صادقانه هستیم. پل «اروست» فراتر از بتن و فولاد، نمادی از اراده ما برای خدمت به مردم است؛ پلی که مسیر توسعه و رونق منطقه را برای نسل‌های آینده هموار خواهد کرد.» نوبخت تأکید کرد: «راه و روش رهبر شهید باید سرلوحه همه مدیران باشد، چرا که ایشان همواره بر حل مشکلات مردم بویژه در نقاط محروم و روستاها تأکید داشتند که در نقاط استنادی قم اتفاق افتاد؛ یکی از موضوعات بود که به کمک همه مسئولان و مردم عملیاتی شد و مصوبه سفر رهبر شهید به این منطقه روی زمین نماند.»

حضور رهبر انقلاب در این منطقه نه تنها منجر به توجه ویژه به محرومیت‌های روستا و آغاز روند آبادانی شد، بلکه پیوندی عاطفی میان مردم این روستا و مقام معظم رهبری ایجاد کرد